

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIK

Ref: B.02.1.HM.0.DEİ.02.00/36635

Ankara, 7 Temmuz 2006

Sn. Rodrigo de Rato
Başkan
Uluslararası Para Fonu
Washington DC 20431
A.B.D.

Sayın de Rato,

1. Programımız kapsamında ekonomik performans güçlü bir seyir izlemiştir. 2005 yılında enflasyon üst üste dördüncü yıl hedefin altında gerçekleşirken, büyüme, beklentileri önemli ölçüde aşmıştır. Öngörülenin üzerinde gerçekleşen cari açık büyük ölçüde artan petrol fiyatlarını yansıtmakta olup, keskin biçimde artış gösteren doğrudan yabancı yatırımlar da dahil olmak üzere, rekor düzeydeki sermaye girişi ile fazlasıyla finanse edilmiştir. Toplam kamu açığının GSMH'ya oranı, %2.5'in altına inmiş ve kamu net borç stoku hızlı bir şekilde düşmüştür.

2. Geçtiğimiz haftalarda küresel mali piyasalarda likiditenin önemli ölçüde daralması sonucu yükselmekte olan piyasaların para birimleri ve varlık fiyatlarında dalgalanmalar yaşanmıştır. Türkiye, görece yüksek cari açığı ve Nisan ve Mayıs aylarındaki olumsuz enflasyon rakamlarının da etkisiyle bu dalgalanmadan en çok etkilenen ülkelerden birisi olmuştur. Bu kapsamda, son derece ihtiyatlı davranılarak küresel likiditedeki değişimin geçici değil kalıcı olduğu varsayılmakta olup, gerektiği takdirde politikalarımızda ihtiyaç duyulan uyarlamalar yapılacaktır. Halihazırda, kamu harcamalarını kontrol eden önlemlerle mali pozisyonumuz daha da güçlendirilmiş olup, Merkez Bankası para politikasını önemli ölçüde sıkılaştırmak yönünde harekete geçmiştir. Program hedeflerini güvence altına almak amacıyla, politikaları daha da sıkılaştırmak da dahil olmak üzere gelecekte oluşabilecek

piyasa dalgalanmalarına karşı gereken tedbirleri aktif ve esnek bir şekilde alma konusunda kararlıyız.

3. Sürdürülmekte olan politikalar sonucunda program hedeflerinin pek çoğuna ulaşılmıştır.

- Sayısal performans kriterleri kapsamında, dış borç ve net uluslararası rezervlere ilişkin 2005 yılı sonu ve Mart 2006 sonu hedefleri tutturulmuş ve yıllık enflasyon Mart sonunda enflasyona ilişkin istişari çerçevede belirlenen iç bant içerisinde kalırken Haziran sonunda dış bandın üzerine çıkmıştır. 2005 yılı sonuna ilişkin konsolide kamu sektörü ve KİT'ler hariç konsolide kamu sektörü faiz dışı fazla gerçekleştirmeleri büyük ölçüde sosyal güvenlik kuruluşlarının zayıf performansı- ki buna ilişkin önlemler halihazırda alınmıştır - ve KİT'lerin performansını olumsuz etkileyen bir defaya mahsus faktörler nedeniyle hedeflerin altında kalmıştır. KİT'ler hariç hedefte oluşan sapma çok küçük olmuştur. 2006 yılının ilk aylarında harcamalar bütçe öngörülerini aşmasına rağmen gelirler güçlü seyrini sürdürmüştür.
- Programda öngörülen başlıca kamu maliyesi reformları hayata geçirilmiştir. Mevcut üç sosyal güvenlik kurumunu tek çatı altında birleştiren sosyal güvenlik kanunu 13 Nisan 2006 tarihinde TBMM'de kabul edilmiştir. Bunu takiben 19 Nisan'da TBMM'de onaylanan bir diğer kanunla (i) sosyal güvenlik sisteminin mali yönden sürdürülebilir hale getirilmesi amacıyla emeklilik sistemi formüllerinde parametrik değişiklikler yapılmış; ve (ii) genel sağlık sigortası oluşturulmuştur. Bu kanunlar sırasıyla 20 Mayıs 2006 ve 16 Haziran 2006 tarihlerinde yürürlüğe girmiştir. Aynı zamanda gelir vergisi reformunun ilk aşaması tamamlanmış ve kurumlar vergisi reformu kanunlaşmıştır (önkoşul). Bunlara ilaveten, (i) gecikmiş sosyal güvenlik prim alacaklarına çözüm getirilmiş ve ileriye yönelik tahsil etme kapasitesi güçlendirilmiş;

(ii) tam olarak faaliyete geçmesiyle birlikte Gelir İdaresi'nin yalnızca vergi tahsilatına odaklanmasına imkan tanıyacak bir gelir politikaları birimi Maliye Bakanlığı bünyesinde kurulmuş; (iii) kamu hizmetinde maaş ve istihdam koşullarının incelenmesi tamamlanmış; ve (iv) Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu kapsamındaki ikincil düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

- Finansal sektör reformları alanında da ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye'de konut finansmanı (mortgage) sistemini başlatacak olan yasal düzenleme TBMM'ye sunulmuştur. Ayrıca, Halkbank'ın özelleştirilmesi için mali danışmanlar tutulmuş ve finansal sektör entegre denetiminin fizibilitesini değerlendirmek üzere bir komite kurulmuştur. Bunun dışında, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bankaların dahil oldukları risk grubuna açılan krediler dışında kalan tüm alacaklarını, gerekli belgeleri eksik olduğu için satılamayan 100 milyon dolarlık kısım haricinde (söz konusu alacakların yüzde 10'u), ihale yoluyla satmıştır.

4. Bu performans ışığında, bu mektupta daha ayrıntılı olarak belirtildiği gibi, programımızın hedeflerine ilişkin kuvvetli inancımız ve güçlü politikaları uygulama kararlılığımız doğrultusunda Stand-By Düzenlemesi'nin Üçüncü ve Dördüncü Gözden Geçirmeleri'nin tamamlanması talep edilmektedir. Konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlası, KİT'ler hariç konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlası ve sosyal güvenlik kuruluşları dengesine ilişkin Haziran ayı sonu performans kriterlerinin ilgili verilerin henüz hazır olmaması ve bahsi geçen hedeflerin tutturulmasının bekleniyor olması nedeniyle bu gözden geçirmeler için uygulanmaması talep edilmektedir. Haziran sonu enflasyonu, programda belirlenen üst bandın üzerinde gerçekleşmiş olup, Merkez Bankası kısa bir süre içerisinde hükümete bu sapmanın nedenlerini ve uygulanacak politikayı açıklayan bir mektup gönderecektir. Bu mektup enflasyona ilişkin istişari çerçeve ile uyumlu olarak Fon'a

iletilecektir. Diğer taraftan, her ikisi de gecikme ile Meclis'ten geçen; Sosyal Güvenlik İdari Reform Kanunu ve Sosyal Güvenlik Reform Kanunu'nun Meclis tarafından onaylanmasına ilişkin 2006 yılı Ocak sonu ve Şubat ayı ortası performans kriterinin uygulanmaması talep edilmektedir. Ayrıca, milyonlarca sosyal güvenlik prim borçlusunun ödeme kapasitesini değerlendirmenin uygulanamaz olması nedeniyle, son dönemde uygulamaya konulan taksitli ödeme kolaylığı küçük borçluların mevcut gecikmiş prim borçlarının (basit kurallara göre) çözüme kavuşturulmasına imkan sağlamaktadır. Sağlanan bu imkan nedeniyle aflara ilişkin sürekli performans kriterinin uygulanmaması talep edilmektedir. Son olarak, gelir vergisi reformunun ikinci aşamasının Meclis'e sunulmasına ilişkin 2006 yılı Mayıs sonu performans kriterinin uygulanmaması talep edilmektedir. İlgili taraflarla alternatifler üzerinde aktif olarak tartışılmakta olup, söz konusu performans kriterinin Eylül ayı sonu performans kriteri olarak yeniden belirlenmesi önerilmektedir.

5. 26 Nisan 2005 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin Ekonomik ve Mali Politikalarına İlişkin Belge" ve buna ek olarak sunulan niyet mektuplarında ortaya konulan politikalar program hedeflerine ulaşılması için yeterli olmakla birlikte, ihtiyaç duyulması halinde hedeflere ulaşılması için gerek duyulabilecek diğer tedbirler de alınacaktır. Bu tedbirlerin uygulanması konusunda ve bu mektupta yer alan politikalarda yapılabilecek değişiklikler öncesinde, Fon'un istişare politikaları ile uyumlu olarak Fon ile görüş alışverişinde bulunulacaktır.

2006 Yılına İlişkin Makroekonomik Çerçeve

6. Büyüme, 2005 yılında beklenenin üzerinde gerçekleşmiş olup, devam eden güçlü özel yatırım ve tüketim talebinin desteklediği bu eğilim 2006 yılının başında devam etmiştir. Son dönemde sıkılaştırılan politika ve kredi koşulları ile iç talebin bu yılın ikinci yarısında yavaşlaması beklenmektedir. Bununla beraber, 2006 yılı program hedefi olan %5'lik büyüme hedefi ulaşılabilir durumdadır. Ancak, yüksek emtia fiyatlarının baskısı ile birlikte liranın

zayıflamasından kaynaklanan geçişkenlik etkisi enflasyon görünümünü önemli ölçüde zorlu hale getirmektedir (aşağıda yer almaktadır).

7. İç talepteki yavaşlama ve son günlerdeki döviz kuru değişikliklerinin bu yıl cari işlemler açığına istikrar kazandırması ve enerji fiyatlarındaki gelişmelerin olumsuz etkisine rağmen orta vadede cari işlemler açığının düşmesine yardım etmesi beklenmektedir. Aynı zamanda, yabancı sermaye girişleri kompozisyonunun daha da iyileşmesi beklenmektedir. Özelleştirme gelirlerinin ve bilhassa Türkiye bankacılık sektörüne yapılan yatırımların, cari işlemler açığının, doğrudan yabancı yatırımlar başta olmak üzere, borç yaratmayan sermaye akımları vasıtasıyla karşılanma oranını daha da artırması beklenmektedir. Dalgalı döviz kuru rejimi önemli bir emniyet sübabı olarak işlev görmeye devam edecektir. Otomatik istikrar sağlayıcıların çalışmasına imkan tanınacak, yıl içerisinde cari işlemler dengesindeki gelişmelerin takibi sürdürülecek ve gerek duyulduğu takdirde, yürütülen politikalarda uyarlamalar yapılacaktır.

Para Politikası

8. Yıl başında resmi enflasyon hedeflemesine geçilmiştir. Aralık ayında yapılan duyuruda da belirtildiği üzere yeni çerçevede TÜFE enflasyon hedefi bu yıl için %5 (2 puanlık bir belirsizlik bandı içerisinde), 2007-08 dönemi için ise %4 olarak belirlenmiştir. Program kapsamında gelişmeler enflasyona ilişkin standart bir istişari çerçeve aracılığıyla izlenecektir. (Ek I)

9. Enflasyon Nisan ve Mayıs aylarında, beklenmedik bir biçimde yüksek çıkan işlenmemiş gıda fiyatları, yükselen petrol ve altın fiyatları ve hizmetler sektöründeki fiyat katılığının etkisiyle keskin bir şekilde yukarı doğru hareket etmiştir. Bu durumun son

dönemde lirada meydana gelen değer kaybı ile birlikte yıl sonu enflasyonunu %5'lik nokta hedefin üzerine çıkarması beklenmektedir. Nitekim, yıllık enflasyon Haziran ayında enflasyona ilişkin istisari çerçevede belirlenen %8,5'lik üst limitin 1,5 puan üzerinde kalmıştır. Piyasa beklentilerini istikrara kavuşturmak ve orta vadeli enflasyon hedeflerimizi güvence altına almak amacıyla parasal koşulların sıkılaştırılması için güçlü bir şekilde harekete geçilmiştir. Politika faiz oranları, Para Politikası Kurulu tarafından 7 Haziran ve 25 Haziran tarihlerinde yapılan olağanüstü toplantılarda kümülatif olarak 400 baz puan yükseltilmiş ve bu faiz artışları sistemden fazla lira likiditesinin çekilmesini sağlamak üzere yapılan açık piyasa işlemleri ile desteklenmiştir. Enflasyonun orta vadeli hedefle uyumlu patikasına geri dönmesini sağlamak üzere gerektiğinde para politikası daha da sıkılaştırılacaktır. Bu amaçla, tasarrufumuzda bulunan tüm araçlar kullanılacak olup sterilizasyon işlemlerinin etkinliğini artıracak ilave araçların geliştirilmesi planlanmaktadır.

10. İhtiyatlı bir yaklaşımla uluslararası rezerv biriktirmek Merkez Bankası'nın önemli bir hedefidir. Son dönemde günlük döviz alım ihaleleri durdurulmuş olmasına rağmen piyasa koşulları el verdiğiğinde bu ihalelerin yeniden başlatılması beklenmektedir. Ayrıca, döviz kurlarındaki aşırı oynaklığı engelleyebilmek amacıyla, ihtiyari müdahale hakkı bir opsiyon olarak saklı tutulmaktadır.

Maliye Politikası

11. Mali disiplin gerek kamu borç yükünün daha da azaltılması, gerekse cari işlemler hesabı açığının kontrol altında tutulması amacıyla programımızın temel taşı olmaya devam etmektedir. 2005 yılı sonu mali hedeflerine temel olarak sosyal güvenlik sisteminin ve kamu iktisadi teşebbüsleri kesiminin beklenenden zayıf performansı nedeniyle ulaşılamamıştır. Sosyal güvenlik açığı, harcamaların kontrol altına alınması ve gelir tahsilatının artırılmasına yönelik tedbirlerle telafi edilmekteyken, KİT performansındaki düşüş büyük ölçüde, Toprak

Mahsulleri Ofisi (TMO)'nin öngörülenden daha fazla tahıl ürünü alımı da dahil olmak üzere, bir defaya mahsus faktörlerden kaynaklanmıştır. 2006'nın ilk beş aylık döneminde merkezi yönetim faiz dışı fazlası programlananın üzerinde gerçekleşmiştir. Ancak, başta sağlık ve yatırım olmak üzere, bazı harcamaların planlanandan önce gerçekleşmesi nedeniyle öngörülenin önemli miktarda üzerine ulaşan gelirin çoğu tasarruf edilememiştir. Harcama artışları kısmen, yıl içerisinde öne alınmış olan harcamalardan kaynaklanmış olsa da, bir kısmı da 2005 yılından sarkan harcamalardan kaynaklanmıştır. Gözden geçirmelerin tamamlanması için önkoşul olarak harcamaların tekrar programla uyumlu hale getirilmesi amacıyla harcama planlarında gerekli değişiklikler yapılmıştır. Detaylı olarak:

- Sağlık harcamalarını kontrol altına almak amacıyla ek tedbirler alınmıştır: i) biyoeşdeğerlilik grubunda yer alan en ucuz jenerik ilaç üzerindeki geri ödenebilir marjın %30'dan %22'ye düşürülmesi; ii) kuruluşlar bazındaki pozitif ilaç listelerinin birleştirilmesi ve daha rasyonel hale getirilmesi; iii) reçetelerdeki hata ve kötüye kullanımın azaltılması için ilaç denetiminin iyileştirilmesi; iv) programlanan sağlık harcaması çerçevesi ile uyumlu ve Sağlık Bakanlığı hastaneleri için vaka-başına-ödeme sistemiyle desteklenmiş olarak Sağlık Bakanlığı ile bir global bütçe protokolü imzalanması; ve v) Sağlık Bakanlığı hastanelerine uygulanacak yürürlükteki yeni tarifelere uygun olarak, vaka-başına-ödeme sisteminin (üniversite hastanelerince sağlanan ayaktan tedavilerde devlet hastaneleri fiyatının % 50 fazlasının uygulanması hariç) özel ve üniversite hastaneleri için de uygulamaya konması. Bu tedbirlerin 2.1 milyar YTL tutarında tasarruf sağlaması beklenmektedir.
- Bütçe ödeneklerinden 1.3 milyar YTL bloke edilmiş ve faaliyetlerinin bütçe ödenekleri ve programlanan finansman ile uyumlu olmasını teminen TMO'ya gerekli bildirim yapılmıştır.

12. Cari işlemler açığı ve daha az destekleyici hale gelen dış finansal koşullar ışığında, otomatik istikrar sağlayıcıların engelsiz bir şekilde çalışmasını teminen öngörülenin üzerinde gerçekleşecek gelirlerin muhafaza edilmesi hususundaki taahhüt güçlendirilmiştir. Bu taahhüdümüz, merkezi yönetim harcamalarına - sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan transferler hariç ancak sosyal güvenlik kuruluşları tarafından yapılan harcamalar dahil olmak üzere - bir üst sınır getirilmesi suretiyle gerçekleştirilecektir (performans kriteri, Ek F). Ayrıca kurumlar vergisi tahsilatının reform sonrası beklenen düzeyin altında gerçekleşmesi durumunda Ağustos sonuna kadar uygulamaya konulmak üzere telafi edici tedbirler belirlenmiştir. Bu politika bileşiminin tüm yıl için GSMH'nin %6,5'i düzeyindeki hedefin üzerinde bir faiz-dışı fazlaya olanak sağlaması beklenmektedir. Bu uygulama, 2006'nın ikinci yarısında maliye politikasının sıkılaştırılması sonucunu doğuracak ve böylece Merkez Bankası'nın enflasyonu düşürme çabalarına da destek verecektir.

13. Kamu maliyesi şeffaflığını artırmaya yönelik çalışmalarımız sürmektedir. Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda belirtildiği üzere 2006 bütçesinin kapsamı genişletilerek, uluslararası standartlarla uyumlu olarak "konsolide bütçe"den "merkezi yönetim bütçesi"ne geçilmiştir (Program kapsamındaki kamu maliyesine ilişkin performans kriterlerinin bu yeni kavramla uyumlu olacak şekilde yeniden belirlenmesi talep edilmektedir, Ek F). Yeni tanım, daha önce sadece aldıkları bütçe transferi yansıtılan bazı düzenleyici, denetleyici ve diğer kurumların gelir ve harcamalarını kapsam içine almaktadır. Karşılaştırma yapılabilmesi amacıyla, geçmiş yılların mali rakamlarının yeni formatta sunulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Yapısal Kamu Maliyesi Reformları

14. Vergi reformu hükümetimiz için kilit öneme sahiptir. Söz konusu reformun temel amaçları vergi yapısının basitleştirilmesi, vergi tabanının genişletilmesi ve vergi kayıp ve

kaçağının azaltılması amacıyla uygulamanın güçlendirilmesidir. Bu çerçevede, bu alanda yapılması planlananlar aşağıda yer almaktadır:

- Gelir vergisi reformunun verginin yapısını iyileştiren ilk aşamasının tamamlanmasının ardından, reformun ikinci aşamasına ilişkin bir tasarının Temmuz 2006 ortasına kadar hazırlanması ve bu tasarının Eylül 2006 sonuna kadar TBMM'ye sunulması planlanmaktadır (yapısal performans kriteri). Bu reform: i) gayrimenkul değer artış kazançlarına ilişkin elde tutma sürelerinin uzatılması; ii) serbest meslek kazançlarının istisnasının daraltılması; ve iii) vergi güvenlik müesseselerine yönelik hükümlerin getirilmesi de dahil olmak üzere birtakım tedbirlerin alınması suretiyle vergi tabanının genişletilmesini hedefleyecektir. Söz konusu reform ayrıca, mevcut özel gider indirim sisteminin reforma tabi tutulması da dahil, gelir vergisini daha kolay idare edilebilir ve daha müterakki hale getirecektir. Yapılacak değişiklikler, toplam gelirleri artıracak biçimde şekillendirilecektir. Kanunun Aralık 2006 sonuna kadar TBMM'de kabul edilmesi beklenmektedir (yapısal performans kriteri).
- Kurumlar vergisi reform kanunu 21 Temmuz 2006 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 2006 mali yılı için geçerli olacak olan söz konusu reform verginin basit tek-oranlı yapısını korurken, oranını %30'dan %20'ye indirmektedir. Bu reform, aynı zamanda transfer fiyatlandırması ve örtülü sermaye kurallarını net olarak belirlemek ve kontrol edilen yabancı şirket rejimini öngörmek suretiyle vergiden kaçınmayı önleyen düzenlemeleri kuvvetlendirmektedir. Yatırım indirimleri uygulamasına ilişkin düzenleme TBMM tarafından daha önceden kabul edilmiştir.

15. Vergi tabanının genişletilmesi ve çarpıklıkların azaltılmasına yönelik genel hedefimizi desteklemek üzere, yeni bir defaya mahsus teşvikler ve sektörel bazda vergi indirimi uygulamalarından kaçınılacaktır. Yakın geçmişte alınan tekstilde KDV oranının düşürülmesi

kararı, özel bir baskı altında bulunan bu sektöre ivedi rahatlama sağlama niyetimizin sonucudur. İleriye yönelik olarak, KDV'nin yapısını zayıflatacak ilave herhangi bir vergi oranı indirimi veya muafiyeti getirilmeyecektir. Ayrıca, gelir vergisinin tabanını korumak amacıyla, ipotekli konut finansmanı kredilerinin faiz ödemelerinin matrahtan indirilmesi şeklinde bir düzenleme getirilmemesi beklenmektedir.

16. Vergi idaresini güçlendirmeye yönelik çalışmalarımız hızlandırılacaktır. Bu amaçla: i) Gelir İdaresi'nin işlevsel yeniden yapılandırılmasının Temmuz 2006 sonuna kadar tamamlanması (Nisan 2006 sonu için yapısal kriter) ve ii) Maliye Bakanlığı bünyesinde yeni oluşturulan gelir politikaları biriminin- vergi analizi işlerinin gündelik sorumluluğunu üstlenecek yeterli sayıda teknik personelin atanması da dahil olmak üzere- Temmuz 2006 sonuna kadar tamamen operasyonel hale getirilmesi amacıyla gerekli adımlar atılacaktır.

17. Gelir İdaresi'ne ilişkin detaylı planlarımız kapsamında Gelir İdaresi'nin organizasyonel dönüşümünü yönlendirmek üzere tam zamanlı bir Reform Projesi ekibi halihazırda oluşturulmuş bulunmaktadır. İleriye yönelik olarak bu alandaki planlarımız: i) büyük vergi mükellefleri birimi tarafından yerine getirilecek olanlar dışındaki bütün yürütme faaliyetlerinin (denetim ve gecikmiş alacakların tahsili) bir Başkan Yardımcılığı altında birleştirilmesi; ii) operasyonel işlerle destek faaliyetlerini birbirinden ayırmak üzere sorumlulukların yeniden belirlenmesi; ve iii) başkan yardımcılarının statülerinin yükseltilmesi üzerinde odaklanacaktır. Ayrıca büyük vergi mükellefleri biriminin 2006 sonuna kadar tümüyle operasyonel hale gelmesi planlanmaktadır (yapısal kriter). Bu amaçla: i) Reform Projesi ekibinin bir alt grubu olarak tam zamanlı bir proje ekibi kurulmuş; ii) birimin organizasyon yapısına ilişkin detaylı kilometre taşları ve hedef tarihler belirlenmiş; ve iii) büyük vergi mükellefleri biriminden sorumlu olacak bir Başkan Yardımcısı kadrosu oluşturulması için gerekli yasal düzenleme TBMM'de kabul edilmiştir. Son olarak, usule aykırı edinilen KDV ideleri sonucu oluşan önemli düzeydeki gelir kayıpları sorununu

kapsamlı bir yaklaşımla çözmeye kararlıyız. Bu doğrultuda, KDV iadesi alan firmalara yönelik vergi denetimleri artırılacak ve Fon'un teknik yardımı da dikkate alınarak, mevcut KDV iadesi sisteminin uygunluğu gözden geçirilecektir.

18. Sosyal Güvenlik reformu, sosyal güvenlik açıklarının kontrol edilmesi ve maliye politikasının sürdürülebilirliğinin muhafaza edilmesi bakımından hayati öneme sahiptir.

- Yeni sosyal sigorta parametrelerinin zamanında yerine getirilmesi için gerekli idari altyapının oluşumunu temin etmek amacıyla, üç sosyal güvenlik kuruluşunun birleştirilmesine yönelik kilometre taşları belirlenmiştir. Anahtar adımlar: i) gerekli düzenlemelerin hazırlanmasını; ii) yeni kurum için prim tahsilat yöntemlerinin oluşturulmasını; iii) sosyal güvenlik için hak kazanımı sisteminin belirlenmesini; ve iv) bilgi teknolojisi platformunun hazırlanmasını ve uygulamasının sınanmasını kapsamaktadır.
- Sağlık hizmetlerinin maliyet açısından daha etkin hale getirilmesi ve sosyal güvenlik açığının GSMH'nin %4,5'ini aşmamasını teminen aile hekimliği ve sevk sisteminin uygulamaya konulması ve katkı payı alınmaksızın sağlanan sağlık hizmetlerinin sadece gerçekten mali açıdan katkı payı ödeme gücü olmayanlarla sınırlı tutulması da dahil olmak üzere diğer reformlardaki ilerlemeler hızlandırılacaktır. Tüm bu adımlar genel sağlık sigortasının uygulamaya konulacağı 2007 yılı başından önce atılacaktır.
- Sosyal güvenlik gelirlerini artırmak amacıyla, sosyal güvenlik prim alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin kanunun ve yeni sosyal güvenlik kurumunun prim tahsilat kapasitesini güçlendirmeye yönelik önlemlerin uygulanması yakından izlenecektir. Bu çerçevede, Eylül 2006 sonundan önce başlamak üzere gecikmiş prim alacakları tahsilatında sözleşmeli avukatlardan faydalanılacaktır. Ayrıca, işverenlere makul bir eşğin üzerindeki maaşları bankacılık sistemi aracılığıyla ödeme

zorunluluğu getirilmesine ilişkin yöntemler üzerinde çalışılmakta olup, buna ilişkin kararın Eylül 2006 sonuna kadar verilmesi beklenmektedir.

Mali sektör reformları

19. Türkiye Finansal Sektör Değerlendirme Programı'nın (Financial Sector Assessment Program - FSAP) ortaklaşa yürütülmesi amacıyla IMF ve Dünya Bankası yetkilileri ülkemize davet edilmiştir. FSAP çalışmasının bulgularının reformların daha ileriye taşınmasında faydalı bir rehber olması beklenmektedir.

20. BDDK, bankacılık sektörünün denetimini en iyi uluslararası uygulamalara yakınlaştırmaya devam etmektedir. Bu amaçla, yerinde ve uzaktan denetimin birleştirilmesi de dahil olmak üzere Kurumun organizasyon yapısına ilişkin Bankacılık Kanunu'nda öngörülen değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca BDDK, yeni denetim birimlerinin oluşturulması ve Őeffaflık ve hesap verilebilirlik konularında daha fazla ilerleme sağlanması da dahil olmak üzere, 2005 Ekim ayı eylem planında belirlenen diğer tedbirleri de hayata geçirmiştir. BDDK, Basel Temel Prensipleri ile uyum sağlamak amacıyla, Bankacılık Kanunu'nda öngörülen ikincil düzenlemelerin hazırlanmasını 2006 Ağustos ayı sonuna kadar tamamlayacaktır. (İlgili Yapısal Kriter'in Eylül ayı sonundan bir ay erkene alınması teklif edilmektedir).

21. Banka dışı mali kurumların denetim sorumluluğunun yakın geçmişte BDDK'ya devri ile denetim faaliyetlerinin birleştirilmesi alanında ilerleme kaydedilmiştir. Bir sonraki aşama için, finansal sektör denetiminin daha da entegre bir yapı altında düzenlenmesinin faydalı olup olmayacağını değerlendirmek üzere bir komite teşkil edilmiş olup, komitenin çalışmalarını 2006 yılı sonundan önce tamamlaması beklenmektedir.

22. BDDK, kredi hacmindeki hızlı artış ve mali piyasalarda artan dalgalanma neticesinde, finansal istikrarın korunması amacıyla bankaların incelenmesine ve gözetimine yönelik faaliyetlerini yoğunlaştırmış olup, ihtiyati düzenlemelerin sıkılaştırılmasına ilişkin seçenekleri de değerlendirmektedir. BDDK, bilanço dışı işlemler, türev piyasalarındaki eğilimler ve bankaların kıyı bankacılığı da dahil, kullandıkları tüm döviz cinsi kredileri kapsayan bir bankacılık sektörü yabancı para açık pozisyonu raporu yayımlamıştır. BDDK bu tür raporları düzenli olarak yayımlamak niyetindedir.

23. Konut finansmanı sistemine ilişkin Kanun, Türkiye’de finansal aracılığın daha da derinleştirilmesine yönelik önemli bir adımdır. Kanun’un başarıyla uygulanmasına imkan vermek ve idari mekanizmalar ile konut finansmanı kredilerine ilişkin onay prosedürlerinin güçlendirilmesi için yeterli zaman sağlamak amacıyla aşağıda yer alan hususlar Kanun’da düzenlenmiştir: (i) Kanun’un yürürlüğe girme tarihini takip eden ilk altı ay boyunca sadece bankaların konut finansmanı kredisi kullandırmasına izin verilecek; ve (ii) konut finansmanı kredileri, yalnızca mesken satın alınması amacıyla kullanılabilir. Ayrıca yeni Kanun ile, BDDK’nın konsolide denetim sorumluluğu ile uyumlu olmak üzere BDDK denetimine tabi tüm kurumların konut finansmanı kredilerini denetleme yetkisi sadece BDDK’ya verilecektir. Mali olmayan şirketlerin sahip olduğu Konut Finansmanı Şirketleri ve İpotek Finansmanı Kuruluşlarının denetimi ise Sermaye Piyasası Kurulu’nun sorumluluğu altında olacaktır. Konut finansmanı kredilerine ilişkin ikincil düzenlemeler Kanun’un TBMM’de kabul edilmesinin ardından kısa bir süre içerisinde yayımlanacaktır. Bu düzenlemeler, gayri menkullerin değerlemesi konusunu sıkı kurallara bağlayacak ve teminat değerine karşılık sağlanacak konut finansmanı kredilerinin miktarına ilişkin ihtiyati limitler getirecektir.

24. Kamu bankalarının özelleştirilmesi kapsamındaki hazırlıklarda ilerleme kaydedilmektedir. Halk Bankası’nın özelleştirilmesi kapsamında mali danışman firmalar yakın zamanda tutulmuş olup, söz konusu danışman firmaların bankanın özelleştirilmesinde

nasıl bir yöntemle hareket edilebileceğine ilişkin önerileri 27 Haziran 2006 tarihinde yetkililere iletilmiştir (Ön Koşul). Hükümet bu öneriler doğrultusunda detaylı özelleştirme stratejisini (Haziran 2006 sonu için Yapısal Kriter) ve kamu bankalarının kamu kuruluşlarının mevduatlarına ilişkin imtiyazlarının aşamalı olarak kaldırılmasını da içeren zaman çizelgesini (Mart 2006 sonu için Yapısal Kriter) Temmuz ayı sonuna kadar açıklayacaktır. Ziraat Bankası'na ilişkin stratejinin Halk Bankası tecrübesine dayanılarak hazırlanması planlanmaktadır.

25. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF), portföyündeki varlıkların çözümlenmesinde büyük ilerleme kaydetmiş olup mevduat sigortası kuruluşu olma fonksiyonuna giderek daha fazla odaklanmaktadır. Bu kapsamda TMSF, işlevsel yeniden yapılandırma stratejisini 2006 yılı sonu itibariyle geliştirmiş olacaktır. TMSF, 2007 sonu itibariyle ise portföyünde yer alan şirketlerdeki paylarını ve henüz satılmamış olan bankaların bağlı bulunduğu risk grubuna açılanlar dışındaki krediler de dahil diğer tüm varlıklarını satmış olacaktır. Bu noktada Hazine Müsteşarlığı, daha önceki banka yeniden yapılandırmalarından kaynaklanan TMSF alacaklarını çözüme kavuşturacaktır.

Yatırım Ortamı

26. Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve doğrudan yabancı sermaye girişinin artırılması yönündeki çabalarımız sonuç getirmektedir. 2005 yılında ülkemize doğrudan yabancı sermaye giriş tutarı 9,7 milyar ABD Dolarına ulaşmış olup, bu tutar geçmiş yıllardaki ortalama doğrudan yabancı sermaye düzeyinin çok önemli ölçüde üzerindedir. Bu performansta birleşme ve satın alımlar, özelleştirme programının kararlılıkla uygulanması ve yatırım ortamının iyileştirilmiş olması rol oynamıştır. Potansiyel yatırımcılar için ihtiyaç duyulan bilgilere olan erişimi kolaylaştırmak amacıyla, Türkiye'nin yatırım portalı (InvestinTurkey - www.investinturkey.gov.tr) açılmıştır. Yatırım ortamının daha da iyi hale getirilmesine

yönelik kararlılığımız kapsamında, Yatırım Danışma Konseyinin tavsiyeleri de dikkate alınarak, kurumsal yönetişimin güçlendirilmesini sağlayacak olan yeni Türk Ticaret Kanununa ilişkin yasal düzenleme Meclis'e sunulmuştur. Ayrıca, lisanslama ve tescil gereksinimlerinin daha da kolaylaştırılması ve yatırımların önündeki diğer engellerin kaldırılması için gerekli adımların atılması yolundaki tüm girişimler hızla uygulanacaktır.

27. Özelleştirme programımız kapsamında gerçekleştirilen 8,2 milyar ABD Doları tutarında özelleştirme geliri ile 2005 yılı son derece başarılı bir yıl olmuştur. Türk Telekom, Tüpraş ve Erdemir özelleştirmeleri tamamlanmıştır. İleriye yönelik olarak, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı portföyü altındaki kalan diğer kamu sermayeli şirketlerin özelleştirilmesine devam edilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda, yakın zamanda geçirilen kanuni düzenleme ile elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi kolaylaşmıştır. Söz konusu şirketlerin özelleştirmelerine bu yıl içinde başlanması beklenmektedir.

En İyi Dileklerimizle

Ali Babacan
Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı

Durmuş Yılmaz
TCMB Başkanı

Ekler

EK A: 2005–06 Yılları Kantitatif Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Hedefler

	Tavan/ Taban		Tavan/ Taban		Tavan/ Taban		Tavan/ Taban		Tavan/ Taban		Tavan/ Taban		Tavan/ Taban	Tavan/ Taban
	31 Mayıs, 2005 2/	Gerçekleşme	30.Haz.05	Gerçekleşme	30.Eyl.05	Gerçekleşme	31.Ara.05	Gerçekleşme	31.Mar.06	Gerçekleşme	30.Haz.06	Gerçekleşme	30.Eyl.06	31.Ara.06
I. Kantitatif Performans Kriterleri 1/														
(aksi belirtilmedikçe milyon YTL)														
1. Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Faiz Dışı Dengesine İlişkin Alt Sınır 3/	8.779	12.366	15.745	17.360	25.995	24.157	30.363	28.254	7.771	9.947	17.250	n.a.	29.250	34.050
2. KİT'ler Hariç Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Faiz Dışı Dengesine İlişkin Alt Sınır 3/	8.079	9.910	14.145	16.063	23.295	23.428	26.660	26.615	7.471	8.146	16.350	n.a.	27.550	31.350
3. Merkezi bütçe ve sosyal güvenlik kuruluşları konsolide faiz dışı harcamalarına ilişkin üst sınır (SSK, BK ve ES) 3/													123.350	168.650
4. Orijinal Vadeli 1 Yılda Fazla Olan Sözleşme veya Garanti Verme Bazında Kamu Yeni Dış Borçlanmasına İlişkin Üst Sınır (milyon ABD Doları)	7.000	4.527	10.000	5.795	13.000	6.855	16.000	10.570	8.500	4.196	14.000	4.806	18.000	21.500
5. Orijinal Vadeli 1 Yıl ya da Daha Kısa Olan Kamu Dış Borç Stoğuna İlişkin Üst Sınır (milyon ABD Doları)	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000	0	1.000	1.000
6. Net Uluslararası Rezervlerin Seviyesine (TCMB ve Hazine Birlikte) İlişkin Alt Sınır (milyar ABD Doları)	2,0	5,8	2,0	10,5	2,8	13,2	15,9	22,4	19,7	32,4	24,3	31,0	20,3	22,6
7. Para Tabanına İlişkin Üst Sınır (milyar YTL)	23,6	23,0	23,6	22,6	24,7	27,7	29,2	28,8	...	...	...	...	...	...
8. Sosyal Güvenlik Kuruluşları Kümülatif Genel Dengesine (transferler öncesi) İlişkin Üst Sınır (SSK, BK ve ES) 4/	-7.200	-7.274	-10.500	-11.196	-16.500	-17.720	-21.500	-23.398	-6.100	-6.857	-12.000	n.a.	-18.400	-24.300
II. Enflasyona İlişkin İstisnâ Çerçeve														
Dış bant (üst limit)	...	...	...	...	...	...	...	...	9,4	...	8,5	...	7,8	7,0
İç bant (üst limit)	...	...	...	...	...	...	...	...	8,4	...	7,5	...	6,8	6,0
Merkez Noktası	...	...	...	...	...	...	...	...	7,4	...	6,5	...	5,8	5,0
İç bant (alt limit)	...	...	...	...	...	...	...	...	6,4	...	5,5	...	4,8	4,0
Dış bant (alt limit)	...	...	...	...	...	...	...	...	5,4	...	4,5	...	3,8	3,0
III. Gösterge Niteliğindeki Hedefler														
1. Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Genel Dengesine İlişkin Alt Sınır 3/	-8.121	-787	-8.755	602	-10.205	-2.831	-19.687	-4.222	-3.429	582	-4.050	n.a.	-5.900	-6.900
2. Net İle Varlıklar Stoğuna (TCMB ve Hazine Birlikte) İlişkin Üst Sınır	37,7	31,3	37,7	24,0	37,8	23,7	25,5	12,6	...	...	...	...	...	...
3. Özelleştirme Gelirleri (milyon ABD Doları)	...	...	300	886	1.250	1.200	1.900	n.a.	1.900	...	2.800	...	3.200	4.200

1/ Kümülatif hedeflerin 2005'e ilişkin olanları 1 Ocak 2005'ten, 2006'ya ilişkin olanları 1 Ocak 2006'dan itibaren hesaplanacaktır.

2/ Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Faiz Dışı Dengesine İlişkin Alt Sınır, KİT'ler Hariç Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Faiz Dışı Dengesine İlişkin Alt Sınır ve kamu maliyesi gösterge niteliğindeki hedef için Nisan 2005 sonu

3/ Program ayarlama kalemleri ile ayarlandıktan sonra, Haziran 2006 sonrası kapsamı Merkezi Yönetim Bütçesi içine alınan yeni kurumların da kapsama alınmasıyla genişletilmiştir.

4/Mart 2006 için gösterge niteliğindeki hedef, Haziran 2006 ve sonrasında performans kriteri

EK B: Türkiye:Yapısal Koşulsallık 2006 1/

Taahhüt	Performans Kriteri / Yapısal Kriter
Ön Koşullar	
Harcamaların programla uyumlu hale getirilmesi amacıyla mali tedbirler alınması (¶11)	İcra Direktörleri Kurulu Toplantısından beş gün önce
Kurumlar Vergisi Kanununun TBMM’de kabul edilmesi (¶14)	İcra Direktörleri Kurulu Toplantısından beş gün önce
Mali danışman firmaların Halk Bankası’nın özelleştirilmesinde nasıl ilerleneceğine ilişkin önerilerini tamamlaması (¶24)	İcra Direktörleri Kurulu Toplantısından beş gün önce
Kamu Maliyesine İlişkin Taahhütler	
1. Ek F’de tanımlandığı üzere kamu kesimi alacakları için yeni af getirilmemesi.(¶19, 26 Nisan 2005 tarihli Niyet Mektubu)	Sürekli Performans Kriteri
2. Uzman pozisyonları ve atıl istihdamın giderilmesinde hedefleri aşan işletmelere yönelik Hazine onayına tabi sınırlı istisnalar hariç her bir işletmede işten ayrılanların en fazla %10’u kadar yeni personel alımı yapılması. (¶17, 26 Nisan 2005 tarihli Niyet Mektubu)	Sürekli Yapısal Kriter
3. Maktu vergilerin ve KİT fiyatlarının 2006 yılı program varsayımları ile uyumlu olması. (¶11, 26 Nisan 2005 tarihli Niyet Mektubu)	Sürekli Yapısal Kriter
4. Gelir İdaresinin fonksiyonel yeniden yapılandırılmasının yerel vergi dairelerinin yeniden örgütlenmesini de içerecek şekilde tamamlanması (¶16)	2006 Nisan ayı sonu için önerilen bu Yapısal Kriterin 2006 Temmuz ayı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.
5. Maliye Bakanlığı bünyesinde bir gelir politikası birimi kurulması (¶16)	Yapısal Kriter. Aralık 2005 Sonu. Söz konusu birimin kurulmasına ilişkin Kanunun 2006 Ocak ayında TBMM’den geçmesi ile birlikte 2006 Temmuz ayı sonuna kadar birimin tamamen işlevsel hale getirilmiş olması beklenmektedir.
6. Gelir vergisi reformunun ikinci aşamasına ilişkin kanun tasarısının TBMM’ye sunulması (¶14)	Performans Kriteri. Eylül 2006 Sonu
7. Gelir İdaresi bünyesinde büyük vergi mükellefleri biriminin kurulması (¶17)	Yapısal Kriter . Aralık 2006 Sonu.
8. Gelir vergisi reformunun ikinci aşamasına ilişkin kanun tasarısının TBMM’de kabul edilmesi (¶14)	Performans Kriteri. Aralık 2006 Sonu.
Finansal Sektöre İlişkin Taahhütler	
9. Kamu bankalarına özgü imtiyaz ve yükümlülüklerin aşamalı olarak kaldırılmasına yönelik takvimin kabul edilmesi (¶24)	Mart 2006 sonu için önerilen söz konusu Yapısal Kriterin 2006Temmuz ayı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.
10. Kamu bankalarının özelleştirilmesine ilişkin ayrıntılı takvim ve yöntemlerin açıklanması (¶24)	Haziran 2006 sonu için önerilen söz konusu Yapısal Kriterin 2006 Temmuz ayı sonuna kadar tamamlanması beklenmektedir.
11. Bankacılık Kanunu’na ilişkin uygulama yönetmeliklerinin tamamlanması.(¶20)	Yapısal Kriter. Ağustos 2006 Sonu.

1/ Aksi belirtilmediği takdirde paragraf numaraları (¶) 7 Temmuz 2006 tarihli Niyet Mektubu’na gönderme yapmaktadır.

Tablo. Türkiye: Önerilen Çekiş Programı, 2005-08

	Milyon SDR	Kotaya Oranı (%)	Test Tarihi	Mümkün Olan En Erken Çekiş Tarihi
Onay	555,2	57,6		
2005				
1. & 2. Gözden Geçirmeler	1.110,3	115,2	30 Eylül 05	
2006				
3. Gözden Geçirme	624,6	64,8	31 Aralık 05	1 Mart 06
4. Gözden Geçirme	624,6	64,8	31 Mart 06	1 Haziran 06
5. Gözden Geçirme	624,6	64,8	30 Haziran 06	1 Eylül 06
6. Gözden Geçirme	624,6	64,8	30 Eylül 06	1 Aralık 06
2007				
7. Gözden Geçirme	624,6	64,8	31 Aralık 06	1 Mart 07
8. Gözden Geçirme	624,6	64,8	30 Nisan 07	1 Temmuz 07
9. Gözden Geçirme	624,6	64,8	30 Ağustos 07	1 Aralık 07
2008				
10. Gözden Geçirme	624,6	64,8	31 Aralık 07	1 Mart 08
Toplam	6.662,04	691,1		

EK D: PARASAL HEDEFLER

Tablo 1. Türkiye: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Para Tabanına İlişkin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Hedefler 1/

(Milyar Yeni Türk Lirası)

	Üst Sınırlar	Gerçekleşme
30 Eylül 2005 itibariyle mevcut para tabanı:		27,7 2/
31 Aralık 2005 (performans kriteri)	29,2	28,8

1/ Tabloda yer alan üst sınırlar, belirtilen tarih ve hemen öncesinde gelen beş iş gününde tespit edilen stok değerlerin ortalaması esas alınarak belirlenmiştir.

2/ 30 Eylül 2005 tarihindeki para tabanı tutarı

1. Bu Ek, para tabanına ilişkin performans kriterlerini ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ile Hazine Müsteşarlığı'nın birlikte net iç varlıklarına ilişkin gösterge niteliğindeki hedefleri ortaya koymaktadır. Bu hedefler, 31 Aralık 2005 tarihine kadar yürürlükte kalacak olup; bu tarihten sonra, para politikası uygulamaları enflasyona ilişkin istişari çerçeve ile izlenecektir (aşağıya bakınız).

2. Para tabanı, TCMB emisyonu ile bankacılık sektörünün TCMB nezdindeki Türk Lirası cinsi mevduatlarının toplamı olarak tanımlanmaktadır. TCMB'nin net iç varlıkları (NİV), para tabanı ile TCMB'nin net dış varlıkları arasındaki fark olarak tanımlanmaktadır. TCMB ve Hazine Müsteşarlığı'nın birlikte net iç varlıkları, TCMB'nin net iç varlıkları ile (i) Hazine Müsteşarlığı'nın Uluslararası Para Fonu'na (IMF) olan yükümlülükleri ve (ii) Hazine Müsteşarlığı'nın orijinal vadesi 1 yıldan kısa olan döviz cinsi borçlanmalarının toplamı olarak tanımlanmaktadır.

3. TCMB'nin net dış varlıkları, TCMB'nin net uluslararası rezervlerinin (EK E'de tanımlandığı üzere), orta ve uzun vadeli döviz kredilerinin (net) ve diğer net dış varlıkların (Dresdner hesabında yer alan ve orijinal vadesi iki yıl veya daha uzun süreli olan mevduat ile Savunma Sanayi Destekleme Fonu hesaplarında tutulan varlıklar dahil, ancak TCMB'nin yerli bankalara yabancı para cinsinden verdiği net borç hariç) toplamı olarak tanımlanmaktadır. 30 Eylül 2005 itibariyle, TCMB'nin net dış varlıkları 17,5 milyar ABD Doları, net iç varlıkları 24,6 milyar YTL ve para tabanı 27,7 milyar YTL'dir.

4. Hazine Müsteşarlığı'nın net iç varlıkları, Hazine Müsteşarlığı'nın IMF'ye olan yükümlülükleri ile orijinal vadesi 1 yıldan kısa olan döviz cinsi borçlanmalarının toplamına eşittir. 30 Eylül 2005 itibariyle, söz konusu miktarlar 15,4 milyar ABD Doları ya da 23,0 milyar YTL seviyesinde bulunmaktadır (program döviz kurları üzerinden hesaplanmıştır).

5. Yabancı para birimleri cinsinden bütün varlık ve yükümlülükler, program döviz kurları üzerinden Türk Lirasına çevrilecektir (EK J).

6. NİV üst sınırları, zorunlu karşılığın uygulandığı büyüklüğün tanımında olabilecek her türlü değişiklik için aşağıdaki formüle göre uyarlanacaktır:

$$\Delta NIV = R * \Delta B,$$

R : %6 zorunlu karşılık oranını göstermektedir.

ΔB : Zorunlu karşılığa tabi olan büyüklüğün tanımında yapılacak değişiklik nedeniyle ya da ortalamanın alındığı döneme ilişkin herhangi bir değişiklik nedeniyle bazda oluşacak değişimi göstermektedir. Para tabanına ilişkin üst sınırlar da, söz konusu değişiklikleri yansıtacak şekilde ayarlanacaktır.

7. NİV üst sınırı, zorunlu karşılık katsayısında yapılacak herhangi bir değişiklik halinde aşağıdaki formüle göre uyarlanacaktır:

$$\Delta NIV = B * \Delta R$$

B : Test tarihinde zorunlu karşılığın tabi tutulan baz büyüklüğün seviyesini göstermektedir.

ΔR : Zorunlu karşılık katsayısında ve dispo­nibilite oranında yapılabilecek değişiklik olarak tanımlanmıştır. Para tabanına ilişkin üst sınırlar da, söz konusu değişiklikleri yansıtacak şekilde ayarlanacaktır.

8. Net iç varlıklar ve para tabanına ilişkin üst sınırlar, BDDK tarafından müdahale edilebilecek ilave herhangi bir banka için, mevduat zorunlu karşılıklarından muafiyet tanınması halinde aşağıya doğru ayarlanacaktır. Ayarlama miktarı mevcut zorunlu karşılık katsayısının, söz konusu bankaların zorunlu karşılığa tabi yükümlülük tutarı ile çarpımına eşit olacaktır.

Tablo 2. Türkiye: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Hazine Müsteşarlığı'nın Birlikte Net İç Varlıklarına İlişkin Gösterge Niteliğindeki Hedefler 1/

(Milyar Yeni Türk Lirası)

	Üst Sınırlar	Gerçekleşme
30 Eylül 2005 itibarıyla mevcut NİV:		23,7
31 Aralık 2005	25,5	12,6

1/ Tabloda yer alan üst sınırlar, belirtilen tarih ve hemen öncesinde gelen beş işgününde tespit edilen stok değerlerin ortalaması esas alınarak belirlenmiştir.

12 Aylık Enflasyon Oranlarına İlişkin İstişare Mekanizması

12 aylık enflasyon oranlarına (Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi [TÜFE] ile ölçümü yapılan) ilişkin olarak üçer aylık dönemler itibariyle oluşturulan istişari çerçevenin ayrıntıları aşağıda belirtilmektedir:

	Mart 2006	Haziran 2006	Eylül 2006	Aralık 2006
Dış bant (üst sınır)	9,4	8,5	7,8	7,0
İç bant (üst sınır)	8,4	7,5	6,8	6,0
<i>Merkez Noktası</i>	7,4	6,5	5,8	5,0
İç bant (alt sınır)	6,4	5,5	4,8	4,0
Dış bant (alt sınır)	5,4	4,5	3,8	3,0

Enflasyona ilişkin görünüm, düzenleme kapsamındaki her gözden geçirmenin önemli bir bölümünü oluşturacaktır. Hesap verilebilirlik ilkeleri çerçevesinde, dış bantların aşılması halinde söz konusu durumun sebepleri ve bu durumlarda alınacak politika kararları hakkında kamuoyu bilgilendirilecektir. Bu minvalde, yıllık TÜFE enflasyonunun yukarıda belirtilen dış bantların haricinde kalması halinde; yetkililer, program kapsamında ilave kaynak kullanımı talep etmeden önce, ortaya koyacakları politika teklifleri hususunda Fon ile istişareleri tamamlayacaktır. Ayrıca, yıllık TÜFE enflasyonunun, yukarıdaki tabloda üçer aylık dönemlerin sonları itibariyle sınırları ortaya konulan iç bantların haricinde kalması halinde; TCMB, Fon uzmanları ile görüşmelerde bulunacaktır.

EK E: NET ULUSLARARASI REZERV HEDEFLERİ

Tablo 1. Türkiye: Net Uluslararası Rezervlerin (NUR) Seviyesine İlişkin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Hedefler

(Milyar ABD Doları)

	NUR Seviyesine İlişkin alt sınır	Özelleştirme Geliriyle Ayarlanmış alt sınır	Gerçekleşme	Not:TCMB'nin Net Uluslararası Rezervleri
30 Eylül 2005 itibariyle stok :			13.2	28.6
31 Aralık 2005 (performans kriteri)	14.0	15.9	22.4	37.5
31 Mart 2006 (performans kriteri)	17.2	19.7	32.4	45.7
30 Haziran 2006 (performans kriteri)	19.9	24.3	30.7	...
30 Eylül 2006 (performans kriteri)	20.3			...
31 Aralık 2006 (performans kriteri)	22.6			

1. Programın amaçları doğrultusunda, net uluslararası rezervler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) net uluslararası rezervleri eksi (i) Hazine Müsteşarlığı'nın Uluslararası Para Fonu'na olan yükümlülükleri ile (ii) Hazine Müsteşarlığı'nın orijinal vadesi 1 yıldan kısa döviz cinsinden borçlanması olarak tanımlanmaktadır.

2. TCMB'nin net uluslararası rezervleri, ipotekli rezervler hariç brüt dış varlıklar ile brüt uluslararası rezerv yükümlülükleri arasındaki farkın, TCMB'nin ABD doları cinsinden net forward pozisyonu ile toplanmasından oluşmaktadır. İpotekli rezervler, halihazırda kullanıma hazır olmayan rezervlerdir.

3. Programın amacı doğrultusunda, brüt dış varlıklar; yerleşik olmayanlardan bütün kısa dönemli döviz (konvertibl) cinsinden alacaklar, 30 Eylül 2004 tarihinde Londra piyasasında ortalama 414 ABD Doları/ons olarak sabitlenen değer üzerinden hesaplanan altın mevcudu, yabancı kağıt paralar, muhabir hesap bakiyeleri ve IMF nezdindeki rezerv pozisyonundan oluşmaktadır. Halihazırdaki ipotekli rezervler, Savunma Sanayi Destekleme Fonu hesabında tutulan dış varlıklardan (31 Mart 2006 itibariyle 0.31 milyar ABD Doları tutarında) oluşmaktadır. Rezerv varlıkları 31 Mart 2006 tarihi itibariyle 60,33 milyar ABD Doları tutarındadır (program döviz kurları üzerinden hesaplanmıştır).

4. Brüt uluslararası rezerv yükümlülükleri, yerleşik ve yerleşik olmayanlara orijinal vadeleri bir yıla kadar ve bir yıl olan döviz cinsi (veya herhangi bir döviz kuruna endekli TL/YTL cinsi üzerinden) bütün yükümlülükleri (bankacılık sektöründeki döviz mevduatlarına karşı tutulan rezervler dahil), Merkez Bankası'ndan akreditif bedellerinden alacaklar, Merkez Bankası'nın döviz alacaklıları ve vadelerine bakılmaksızın ödemeler dengesini destekleme amaçlı yapılan borçlanmalardan doğan Merkez Bankası yükümlülüklerini içermektedir. Kamu kesiminin Merkez Bankası nezdindeki döviz mevduatları uluslararası rezerv yükümlülüğü olarak ele alınmayacaktır. Bu şekilde tanımlanan rezerv yükümlülükleri, 31 Mart 2006 itibariyle 14,66 milyar ABD Doları tutarındadır (program döviz kurları üzerinden hesaplanmıştır).

5. Net forward pozisyonu; Merkez Bankası'nın yerleşik olmayanlardan yabancı para birimi cinsinden veya endekli bilanço dışı (yabancı para üzerinden forwardlar, takaslar, yabancı para cinsinden opsiyonlar ve her türlü vadeli işlem sözleşmeleri) alacaklarının kağıt

üstündeki nominal değeri ile yerleşikler ve yerleşik olmayanlara olan döviz yükümlülükleri arasındaki farktır. Bu miktarlar 31 Mart 2006 itibariyle sıfırdır.

6. 31 Mart 2006 itibariyle, (i) Hazine Müsteşarlığı'nın Uluslararası Para Fonu'na olan yükümlülükleri ile (ii) Hazine Müsteşarlığı'nın orijinal vadesi 1 yıldan kısa olan döviz cinsinden borçlanmalarının toplam tutarı 13,29 milyar ABD Doları'dır.

7. ABD Doları dışındaki yabancı para birimleri cinsinden bütün alacak ve yükümlülükler programda belirlenen çapraz kurlar üzerinden ABD Doları'na çevrilecektir (EK J).

8. 2005 yılının 4. çeyreği ile 2006 yılının 4. çeyreği arasındaki döneme ilişkin Net Uluslararası Rezerv tahminleri, diğer etkenlerin yanı sıra, özelleştirmelerden kaynaklanacak döviz girişlerine dair aşağıda belirtilen öngörülerini esas almaktadır:

Özelleştirme Gelirleri, Milyon \$, 2005 4. Çeyrekte İtibaren Birikimli	
2005 4.Ç	800
2006 1.Ç	2.800
2006 2.Ç	3.700
2006 3.Ç	4.200
2006 4.Ç	5.200

9. Bu bağlamda özelleştirme gelirleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu dahil olmak üzere, kamu kesimine ait varlık ve mülklerin (kısmen veya tamamen) satılması veya uzun dönemli kiralanması (leasing) suretiyle elde edilecek gelirlerden, doğrudan veya Hazine Müsteşarlığı vasıtasıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hesaplarına döviz olarak yatırılacak kısmı olarak tanımlanmaktadır.

10. Özelleştirmelerden elde edilecek gelirlerin öngörülerden sapması halinde; çeyrekler itibariyle belirlenen NUR'a ilişkin alt sınırlar, birikimli gelir gerçekleştirmeleri ile yukarıdaki 8 nolu paragrafta ortaya konulan birikimli gelir öngörülerini arasındaki fark kadar yukarı ya da aşağı yönlü olarak revize edilecektir.

EK F: KAMU MALİYESİ HEDEFLERİ

A. Konsolide Kamu Sektörü Faiz Dışı Dengesi

Tablo 1. Türkiye: Konsolide Kamu Sektörü ve KİT'ler Hariç Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Faiz Dışı Dengesine İlişkin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Hedefler

	Alt Sınır (milyon YTL)
Kümülatif faiz dışı denge 1 Ocak 2006'dan:	
31 Mart 2006'ya (performans kriteri)	7,550
30 Haziran 2006'ya (performans kriteri)	17,250
30 Eylül 2006'ya (performans kriteri)	29,250
31 Aralık 2006'ya (performans kriteri)	34,050
KİT'ler hariç kümülatif faiz dışı denge 1 Ocak 2006'dan:	
31 Mart 2006'ya (performans kriteri)	7,250
30 Haziran 2006'ya (performans kriteri)	16,350
30 Eylül 2006'ya (performans kriteri)	27,550
31 Aralık 2006'ya (performans kriteri)	31,350

1. *Konsolide kamu sektörü* faiz dışı dengesi (KKS), Tablo 1, konsolide bütçenin veya merkezi yönetimin¹, aşağıda tanımlanan 3 bütçe dışı fonun (BDF), aşağıda tanımlanan 3 sosyal güvenlik kuruluşunun (SGK), işsizlik sigortası fonunun, ve aşağıda tanımlanan 23 Kamu İktisadi Teşebbüsünün (KİT) faiz dışı (faiz dışı gelir eksi faiz dışı harcamalar) dengesinden oluşmaktadır. Performans kriterini belirleyen ikinci bir sette KİT'ler hariç tutulmaktadır. Konsolide kamu sektörü faiz dışı dengesine ilişkin alt sınırlar:

- Konsolide bütçe/merkezi yönetim için değiştirilmiş nakit bazında (hem özel gelirler hem de özel harcamaları kapsayacak şekilde) çizgi üstü dengesinden izlenecektir. Bu tanımda, sosyal güvenlik kuruluşlarına bütçeden yapılan transferler yerine, bu kuruluşlar tarafından rapor edilen nakit transferler kullanılacaktır.
- Bütçe dışı fonlar için kendilerine nakit olarak aktarılmamış ve KKS'nin herhangi bir başka bileşenine gelir olarak kaydedilmemiş vergi paylarını da içerecek şekilde değiştirilmiş nakit bazında çizgi üstünden izlenecektir.
- Sosyal güvenlik kuruluşları ve işsizlik sigortası fonu için nakit bazında çizgi üstü dengesinden; ve
- KİT'ler için 6. paragrafta açıklandığı gibi çizgi altı dengesinden izlenecektir.

2. Programın amaçları doğrultusunda, faiz dışı gelirler, KİTler ve İşsizlik Sigortası Fonu'nun (İSF) faiz gelirlerini, T.C. Merkez Bankası'nın kar transferlerini ve Darphane'nin senyorejandan sağladığı net özel gelirleri, konsolide kamu sektörü varlıklarının satışından elde

¹ Tablo 1'de Mart ve Haziran 2006 hedefleri konsolide bütçe için belirlenmiş olup, Eylül ve Aralık 2006 hedefleri ise merkezi yönetim bütçesi için konulmuştur. Bununla birlikte bütün gerçekleşme verileri merkezi yönetim bütçesi bazında olacaktır.

edilecek gelirleri (özelleştirme gelirleri veya buna ilişkin transferler) ve kamu bankaları kar payı ödemelerini içermeyecektir (merkezi yönetim kapsamındaki vergi, harç ve resim gecikme faizleri faiz dışı gelir olarak kabul edilecektir). İSF'nin gecikme cezalarından elde ettiği gelirler faiz dışı gelirlere dahil edilecektir. Taşınmazların satışından elde edilen konsolide kamu sektörü gelirleri toplam 500 milyon YTL tutarındaki üst sınıra kadar faiz dışı gelirlere dahil edilecektir. BDF'lerin ve sosyal güvenlik kuruluşlarının faiz gelirleri ise faiz dışı gelirlerin içerisinde yer alacaktır. Ayrıca, faiz dışı denge alt sınırı, KKS'nin herhangi bir bileşeni ile yerel yönetimler de dahil olmak üzere kamu sektörünün diğer unsurları arasındaki gelir paylaşımı anlaşmalarında olabilecek değişikliklerden kaynaklanacak herhangi bir gelir artışı olması durumunda yukarı yönde ayarlanacaktır. Programın amaçları doğrultusunda, KKS gelirleri aynı ödemeleri ve diğer parasal olmayan ödeme şekillerini içermeyecektir.

3. Programın amaçları doğrultusunda, bankaların yeniden sermayelendirilmeleri ve kamu bankaları ile özel bankaların yeniden yapılandırılmalarına ilişkin tüm ödemeler, KKS faiz dışı harcamaları dışında tutulacaktır. Özelleştirme Fonu'nun özelleştirmeye ilgili harcamaları KKS faiz dışı harcamalarından ayıklanmayacaktır. Mevcut devirli ödenekler, program hedeflerinin belirlenmesinde harcama olarak değerlendirilmemiş olmakla beraber, söz konusu ödeneklerden harcama yapılması durumunda bu harcamalar hem faiz dışı hem de genel denge hesaplamalarında faiz dışı harcama olarak dikkate alınacaktır.

4. KKS'yi oluşturan bileşenlerden herhangi birinin borç verme eksi geri ödemesi, faiz dışı harcama kalemi olarak değerlendirilecektir (Borç verme eksi geri ödeme negatifse, faiz dışı gelir kalemi olarak değerlendirilecektir). Kamu kesiminin KKS dışındaki diğer bileşenleri adına Hazine tarafından yapılan garantili borç ödemeleri Ek G'deki baz senaryo limitleri içinde kaldığı sürece borç verme eksi geri ödeme kalemi olarak değerlendirilmeyecektir.

Eylül ve Aralık aylarına ilişkin hedefler, "konsolide bütçe" tanımından "merkezi yönetim" tanımına geçilmesi sebebiyle zımni olarak genişleyen mali izleme kapsamını yansıtacak şekilde değiştirilmiştir. Merkezi yönetim tanımı, daha önceden konsolide bütçeye transferler vasıtasıyla yansıyan 25 eski tanımıyla özerk kuruluş ile 8 düzenleyici ve denetleyici kuruluşun brüt bazda gelir ve harcamalarını içermektedir.

Konsolide bütçeden transfer yapılan 25 eski tanımıyla özerk kuruluş aşağıdakilerden oluşmaktadır:

1. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi,
2. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı
3. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü -TODAİE
4. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
5. Türkiye Bilimler Akademisi Başkanlığı
6. Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı
7. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
8. Ceza ve İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu
9. Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü
10. Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü,
11. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü,
12. Türk Akreditasyon Kurumu,
13. Türk Standartları Enstitüsü,
14. Milli Produktivite Merkezi,
15. Türk Patent Enstitüsü,
16. Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü

17. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
18. Savunma Sanayi Müsteşarlığı
19. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
20. İhracatı Geliştirme Etüt Merkezi
21. Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı
22. Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
23. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı
24. Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
25. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü

Konsolide bütçeye transfer yapan 8 düzenleyici ve denetleyici kurum aşağıdakilerden oluşmaktadır:

1. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu,
2. Telekomünikasyon Kurumu
3. Sermaye Piyasası Kurulu,
4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu,
5. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu,
6. Kamu İhale Kurumu,
7. Rekabet Kurumu,
8. Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu.

5. Söz konusu kuruluşların dengelerinin toplamının açık vermesi ve bu kuruluşların konsolide kamu sektörüne dahil edilmeleri, yıllık faiz dışı dengenin 1.091 milyar YTL ve genel dengenin de 774 milyar YTL (aradaki fark 33 yeni kuruluşun 317 milyon YTL'lik faiz gelirlerinden kaynaklanmaktadır) tutarında azalmasına yol açmıştır. Ayrıca, daha önceden konsolide bütçeye dahil edilmeyen ve üniversitelerle bağlantılı çalışan sağlık, sosyal ve kültürel merkezlerin gelir ve harcamaları (690 milyon YTL tutarında) merkezi yönetim bütçesine dahil edilmiştir.

6. Son olarak, merkezi yönetim bütçesi brüt bazda hem yerel yönetimlerle hem de fonlar ile paylaşılan vergi gelirlerini ve söz konusu tutarların transferlerini yansıtmaktadır. Transferler tahsilattan sonraki bir ay içerisinde gerçekleştirilmektedir. Geçiş yılı olan 2006'da, merkezi yönetim bütçesi istatistikleri gelir tarafında 12 aylık mahalli idare ve fon paylarını kapsamakta, ancak harcama tarafı bu tutarın 11 aylık kısmını yansıtmaktadır. Böylelikle faiz dışı fazla hedefleri 1.168 milyar YTL tutarında yükselmektedir. (2005 yılı Aralık ayına ilişkin paylaşılan gelirler tutarında).

Tablo. Konsolide Bütçe ile Merkezi Yönetim Bütçesinin Eşleştirilmesi - 2006 Revize Program

(milyar YTL)

		Faiz Dışı Gelirler 1/	Faiz Dışı Harcamalar	Faiz Dışı Denge
1.	Konsolide Bütçe	140.083	109.355	30.728
+a	Takip edilen kamu maliyesi büyüklüğüne dahil edilen yeni kuruluşların işlemleri (daha önceden işlemlerinin bütçe transferleri vasıtasıyla kısmi olarak finanse edilmesi vasıtasıyla yalnızca dolaylı olarak bütçede görünen)	2.164	5.157	-2.993
+b	Üniversitelere bağlı spor, sağlık ve kültürel merkezlerin işlemleri (daha önceden konsolide bütçeye dahil edilmeyen ve aldığı ücretlerle eğitmenlere ilave ödeme yapan)	0.690	0.690	0.000
-c	Konsolide Bütçeden / Konsolide Bütçeye transferler	1.200	3.185	-1.985
+d	Yerel yönetimlerle paylaşılan gelirler (daha önceden gelir tarafına ve harcama tarafına dahil edilmeyen)	14.313	13.145	1.168
= 2.	Alt Toplam	156.050	125.162	30.388
3.	Merkezi Yönetim	156.191	125.386	30.805
4=3.-2.	Kalan (konsolide bütçede yer almayan ancak bağımsız kuruluş olarak değil de diğer bütçe kuruluşlarının bölümleri olarak merkezi yönetime dahil edilen kuruluşlardan kaynaklanan tutarı yansıtabilecek şekilde)	0.141	0.224	-0.083
Not:				
5=a+b-c+4.	“Gerçek” Artış (paylaşılan gelirler hariç)	1.795	2.886	-1.091
6.	Yeni kuruluşların faiz gelirleri ve harcamaları	0.317	0.000	0.317
7.	Tüm gelir, harcamave denge üzerindeki etki (paylaşılan gelirler hariç)	2.112	2.886	-0.774

1/ Program tanımı

Bütçe Dışı Fonlar

7. Performans kriteri tanımına dahil edilen üç BDF, Savunma Sanayii Destekleme Fonu, Özelleştirme Fonu ve Sosyal Yardımlaşma Dayanışmayı Teşvik Fonudur.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri

8. Faiz dışı dengeleri performans kriteri tanımına dahil edilecek 23 KİT: TTK, T. ŞEKER FAB, TMO, TEKEL, TCDD, BOTAŞ, TEDAŞ, EÜAŞ, TETAŞ, TEİAŞ, TPAO, ETİ Maden İŞL., MKEK, TKİ, ÇAYKUR, DHMİ, PTT, PETKİM, THY, TİGEM, KIYEM, TDİ ve DMO'dur.

9. Bu KİT'lerin faiz dışı dengeleri, sağlanan net finansman toplamından KİT'lerin tahakkuk etmiş faiz tutarlarının düşürülmesi yoluyla takip edilecektir. Net finansman ise, bankacılık sisteminden sağlanan net finansman (Eximbank'ın sağladığı sevk öncesi ihracat finansmanı hariç); net dış borçlanma (normal ticaret finansmanı hariç); özel sektör ve KKS dışı kamu sektörüne (iştirakler ve ortak girişimler dahil olmak üzere) olan gecikmiş net borçlardaki ve özel sektör ve KKS dışı kamu sektöründen (iştirakler ve ortak girişimler dahil olmak üzere) alınan net avanslardaki değişim, ve Hazine tarafından üstlenilen net faiz

ödemelerinin toplamı olarak takip edilecektir. Gecikmiş vergi yükümlülüklerindeki net değişim ise hesaba katılmayacaktır.

10. Bankacılık sisteminden sağlanan net finansman, (Eximbank'ın sağladığı sevk öncesi ihracat finansmanı hariç) KİT'lerin raporladığı şekliyle, bankaların yukarıda sayılan KİT'ler üzerindeki, krediler ve anaparaya eklenen gecikmiş faiz ödemeleri dahil, tüm alacaklarında meydana gelen değişiklikten KİT'lerin bankalardaki mevduatlarındaki ve repo hesaplarındaki değişikliğin çıkartılması şeklinde tanımlanmaktadır. Yabancı para cinsinden yükümlülükler ve mevduattaki değişiklikler ise Türk Lirası ile işlem yapılan yabancı para arasında ilgili üç aylık dönemdeki ortalama döviz kuru üzerinden hesaplanacaktır. KİT'ler üzerinde bankaların net alacak stoğu yukarıda tarif edildiği şekliyle, 31 Aralık 2005 tarihi itibariyle aynı gündeki döviz kuru üzerinden 1612 milyon YTL tutarındadır.

11. Net dış borçlanma, işlem günündeki döviz kuru üzerinden, dışarıdan temin edilen kredilerin kullanımı (garantili borçlar ve devirli krediler dahil, normal ticaret finansmanı hariç) eksi borç geri ödemesi (Hazine tarafından üstlenilen garantili ve devirli borçların geri ödemeleri hariç) olarak tanımlanmaktadır. 31 Aralık 2005 tarihi itibariyle dış kredi stoğu aynı gündeki döviz kuru üzerinden 8155 milyon YTL tutarındadır.

Sosyal Güvenlik Kuruluşları

12. Performans kriteri tanımına dahil edilen üç sosyal güvenlik kuruluşu SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'dır. Sosyal güvenlik kuruluşlarının açıkları, merkezi yönetim bütçesinden yapılan transferlerle karşılanacak olup, böylece söz konusu kuruluşların faiz dışı hesaplarının dengede olması beklenmektedir.

Ayarlama Kalemleri

13. Konsolide Kamu Sektörü faiz dışı fazlasına ilişkin alt sınır, sosyal güvenlik kuruluşlarının harcamalarından kaynaklanan vadesi geçmiş borçlarında artış olması durumunda yukarı çekilmek suretiyle ayarlanacaktır. Sosyal güvenlik kuruluşlarının vadesi geçmiş borçları (i) gecikmiş emekli aylığı ödemeleri; (ii) (faturanın alındığı tarihten itibaren) ithal ve yerli ilaçlar için 45 günün üzerindeki gecikmiş ilaç ödemeleri; ve (iii) (faturanın alındığı tarihten itibaren) 30 günün üzerindeki gecikmiş diğer ödemelerin ve 60 günün üzerindeki gecikmiş hastanelere olan ödemelerin toplamı olarak tanımlanmıştır. Bağ- Kur'da ortak emeklilik fonuna olan gecikmiş borçlar hariç tutulmaktadır. 31 Aralık 2005 tarihi itibariyle Bağ-Kur'un gecikmiş borç stoğu 0 YTL, SSK'nın gecikmiş borç stoğu 0 YTL ve Emekli Sandığı'nın gecikmiş borç stoğu 0 YTL tutarındadır. Söz konusu borç stokları ayarlama kaleminin hesaplanması amacıyla kullanılacaktır.

14. Konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlası için tespit edilen alt sınırlar, aşağıdaki kalemler için yukarıya doğru ayarlanacaktır:

- a) Banka yeniden sermayelendirmesi ve görev zararlarının menkul kıymete bağlanması, Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinin yeniden yapılandırılması ve

dış finansmanlı aynı askeri harcamaların dışındaki herhangi bir nakit dışı borçlanma.

- b) KKS'nin herhangi bir bileşenin herhangi bir bilanço dışı harcaması (dış finansmanlı aynı askeri harcamalar hariç tutulmak suretiyle).
- c) Savunma Sanayi Destekleme Fonu'nun 100 milyon YTL'yi aşan kümülatif faiz gelirleri

15. Konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlasına ilişkin alt sınır, 1 Ocak 2006'dan sonra KKS'ye dahil edilen herhangi bir fon ya da kurumun beklenen faiz dışı fazlası (açığı) doğrultusunda yukarı (aşağı) çekilecektir.

16. Konsolide kamu sektörü faiz dışı fazlasına ilişkin alt sınır, özelleştirme sonucu şirketin hakimiyetinin değişmesi durumunda, özelleştirilen (performans kriteri kapsamında izlenen) KİT'in, programın onaylanması sırasında belirlenen faiz dışı dengesi kadar ayarlanacaktır. Ayarlama kalemi şirket kamu hakimiyetinde kaldığı süre zarfında şirket tarafından yaratılan faiz dışı fazla ile yıllık tahmine tekabül eden faiz dışı fazla arasındaki fark alınarak hesaplanacaktır. Bu ayarlama kalemi 2006 yılında Türk Telekom ve Tüpraş için uygulanmaz.

B. Merkezi Yönetim ve Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının Faiz Dışı Harcamaları

Tablo 1. Türkiye: Merkezi Yönetimin (Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Yapılan Transferler Hariç) ve Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının Faiz Dışı Harcamaları Toplamına İlişkin Performans Kriterleri

	Üst Sınır (milyon YTL)
Kümülatif Faiz Dışı Harcama 1 Ocak 2006'dan:	
30 Eylül 2006	123,350
31 Aralık 2006	168,650

17. Tablo 1'de yer alan üst sınırlar (i) merkezi yönetimin sosyal güvenlik kuruluşlarına yapılan transferler hariç yukarıda A bölümündeki 1.a paragrafında anlatıldığı gibi hesaplanan faiz dışı harcamaları ve ii) sosyal güvenlik kuruluşlarının yukarıda A bölümündeki 1.c paragrafında anlatıldığı gibi hesaplanan faiz dışı harcamalarının; toplamı dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Ayarlama Kalemleri

18. Faiz dışı harcamaya ilişkin üst sınır, yerel yönetimler ve bütçe dışı fonlar ile paylaşılan gelir tabanındaki tahsilatlarda kaydedilen düşük performans ya da fazlayı telafi etme amacıyla simetrik olarak ayarlanacaktır.

C. Konsolide Kamu Sektörü Genel Dengesi

Tablo 1. Türkiye: Konsolide Kamu Sektörü Kümülatif Genel Dengesine İlişkin Gösterge Niteliğindeki Alt Sınırlar

	Alt Sınır (milyon YTL)
Kümülatif Genel Denge 1 Ocak 2006'dan:	
31 Mart 2006'ya	-3,650
30 Haziran 2006'ya	-4,050
30 Eylül 2006'ya	-5,900
31 Aralık 2006'ya	-6,900

19. Konsolide Kamu Sektörü'nün (KKS) genel dengesi, Tablo 1, (i) konsolide kamu sektörünün bu ekte tanımlanan faiz dışı dengesini, (ii) Merkezi yönetim net faiz ödemeleri (2006 yılında vergi, gecikme faizi/cezaları ve halihazırda faiz dışı gelir olarak dahil edilenler hariç olmak üzere) ile İşsizlik Sigortası Fonu ve KİT'lerin net faiz ödemelerini, (iii) Sosyal Güvenlik Kuruluşları ve Bütçe Dışı Fonlar'ın faiz ödemeleri, (iv) Merkezi yönetim bütçesine aktarılan TCMB kâr transferleri ve Darphane'nin senyorejandan sağladığı net özel gelirleri (v) kamu bankaları kâr payı ödemeleri, ve (vi) risk hesabı (borç verme eksi geri ödeme) altındaki harcamaları kapsayacaktır.

20. Genel dengeyi oluşturan farklı bileşenlerin izlenmesi bu ekin 1. paragrafında ifade edildiği gibi olacaktır.

21. Bu ekte daha önce belirtilen KKS'nin faiz dışı dengesine uygulanan tüm tanımlamalar ve ayarlama kalemleri, aynı zamanda KKS'nin genel dengesine de uygulanacaktır. Özellikle, genel denge, 1 Ocak 2006 tarihinden sonra kurulan yeni kamu fon ve kurumlarının genel dengesi doğrultusunda ayarlanacaktır.

D. Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının (transferlerden önceki) Genel Dengesi

Tablo 1. Türkiye: Sosyal Güvenlik Kuruluşlarının (transferlerden önceki) Kümülatif Genel Dengesine İlişkin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Alt Sınırlar

	Alt Sınır (milyon YTL)
Kümülatif Genel Denge (transferlerden önce) 1 Ocak 2006'dan:	
31 Mart 2006'ya (gösterge niteliğinde hedef)	-6,100
30 Haziran 2006'ya (performans kriteri)	-12,000
30 Eylül 2006'ya (performans kriteri)	-18,400
31 Aralık 2006'ya (performans kriteri)	-24,300

22. Sosyal güvenlik kuruluşlarının (transferlerden önceki) genel dengesi, Tablo 1, SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'nın dengelerini kapsayacaktır. Kaldırılan vergi iadeleri yerine emeklilere yapılan ilave ödemeleri içermemektedir (1.772 milyar YTL'ye kadar).

E. Kamu Alacağı Affı

23. Kamu alacağı affı, bireysel ödeme gücü ile ilişkilendirilmeden veya bireysel bazda tahsilat yapılmasına teşebbüs edilmeden bir kamu alacağının net bugünkü değerindeki azalma olarak değerlendirilecektir. Kamu alacağı, genel hükümete (Kamu Mali İstatistikleri-GFS tanımı) veya bir KİT veya kamu bankasına olan yükümlülük olarak değerlendirilecektir.

24. Bu performans kriteri Özelleştirme İdaresi portföyündeki şirketler için uygulanmaz.

EK G: HAZİNE NET BORÇ KULLANDIRMA KALEMİNE İLİŞKİN TEMEL PROGRAM

Tablo 1. Türkiye: Hazine Net Borç Kullandırma Kalemine İlişkin Temel Program

	Temel Program (Milyon ABD Doları)	Temel Program (Milyon YTL)
Kümülatif Net Borç Kullandırma 1 Ocak 2005'ten: 31 Aralık 2005'e kadar	770	1.100
Kümülatif Net Borç Kullandırma 1 Ocak 2006'dan:		
31 Mart 2006'ya kadar	95	140
30 Haziran 2006'ya kadar	180	265
30 Eylül 2006'ya kadar	265	390
31 Aralık 2006'ya kadar	335	490

1. Hazine tarafından kamu kesiminin diğer birimlerine (konsolide kamu sektörü dışı) yapılan net borç kullandırma (risk hesabı), Hazine tarafından bu kuruluşlar adına yapılan garanti ödemelerinin toplamından Hazine'ye bu kuruluşlarca yapılan geri ödemelerin çıkarılması ile hesaplanmaktadır.

2. Kamu kesiminin diğer birimleri şunları kapsamaktadır: konsolide kamu sektöründe yer almayan bütçe dışı fonlar, döner sermayeler, vakıflar veya dernekler, konsolide kamu sektöründe yer almayan kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu bankaları (Eximbank ve İller Bankası dahil), il özel idareleri, belediyeler, belediye iktisadi teşebbüsleri, yap-işlet-devret projeleri ve yap-işlet projeleri.

3. Geri ödemeler, belediyelerden nakit olarak doğrudan alınan geri ödemeleri kapsamaktadır. Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak vergi payı transferlerinin bloke edilmesi yoluyla doğrudan veya İller Bankası tarafından yapılacak transferlerin bloke edilmesi yoluyla dolaylı geri alma mekanizmaları vasıtasıyla yapılan geri ödemeler ile doğrudan veya dolaylı özelleştirme gelirleri geri ödemelere dahil edilmemektedir.

4. Programın takibi amacıyla, ABD Doları cinsinden yapılan işlemler, test tarihleri arasındaki ortalama YTL/ABD Doları döviz kuru üzerinden YTL'ye çevrilecektir.

EK H: KISA VADELİ DIŞ BORÇ STOĞUNA İLİŞKİN ÜST SINIRLAR

Tablo 1. Türkiye: Kısa Vadeli Dış Borç Stoğuna ilişkin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Üst Sınırlar

	Üst Sınırlar (Milyon ABD Doları)
31 Aralık 2005 (performans kriteri)	1,000
31 Mart 2006 (performans kriteri)	1,000
30 Haziran 2006 (performans kriteri)	1,000
30 Eylül 2006 (performans kriteri)	1,000
31 Aralık 2006 (performans kriteri)	1,000

1. Tablo 1’de belirtilen sınırlar, konsolide kamu sektörünün borçlandığı veya garanti verdiği (EK F’de tanımlandığı üzere) orijinal vadesi bir yıl veya daha az olan kısa vadeli borç stoğu için uygulanacaktır. “Borç” teriminin anlamı, Fon Düzenlemelerinde Dış Borç veya Borçlanmaya İlişkin Performans Kriterleri Hakkındaki Kılavuzun 9. Maddesinde tanımlanmaktadır (25 Ekim 1995 tarih ve 11096-(95/100) sayılı karar ve 24 Ağustos 2000 tarih 12274-(00/85) sayılı karar ile değiştirilen 3 Ağustos 1979 tarihli 6230-(79/140) sayılı karar). Bu performans kriterinden, program tipi dış finansman kredileri, TL veya döviz cinsinden hazine bonolarının yerel birincil veya ikincil piyasada yerleşik olmayanlara satışları, ithalata ilişkin normal krediler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın rezerv yükümlülükleri ile forward sözleşmeleri, takaslar ve diğer vadeli işlem sözleşmeleri hariç tutulmuştur. Sınırlar içerisinde kalan borçlanmalar, Ek J’de belirtilen program çapraz döviz kurları üzerinden ABD doları olarak hesaplanacaktır.

EK I: ORTA VE UZUN VADELİ DIŞ BORCA İLİŞKİN ÜST SINIRLAR

Tablo 1. Türkiye: Sözleşme ve Garanti Verme Bazında
Yeni Dış Borçlanma İçin Performans Kriterleri ve Gösterge Niteliğindeki Üst Sınırlar

	Üst Sınırlar (Milyon ABD Doları)
2004 Aralık ayı sonundan itibaren kümülatif akımlar	
31 Aralık 2005 (performans kriteri)	16,000
2005 Aralık ayı sonundan itibaren kümülatif akımlar	
31 Mart 2006 (performans kriteri)	8,500
30 Haziran 2006 (performans kriteri)	14,000
30 Eylül 2006 (performans kriteri)	18,000
31 Aralık 2006 (performans kriteri)	21,500

1. Tablo 1’de belirtilen limitler, (EK F’de tanımlandığı üzere) konsolide kamu sektörünün orijinal vadesi bir yıldan fazla olan imtiyazlı olmayan yeni dış borçlanması veya garantisi üzerine uygulanacaktır. Bu performans kriteri sadece (24 Ağustos 2000’de IMF İcra Direktörleri Kurulu tarafından kabul edilen) Dış Borca İlişkin Performans Kriteri Hakkında Kılavuzun 9. Maddesinde tanımlanan borca değil, aynı zamanda bedeli alınmamış sözleşme ve garanti verme bazındaki taahhütlere de uygulanacaktır. “İmtiyazlı olmayan” terimi, sözleşmenin yürürlüğe girdiği veya garantinin verildiği tarihteki OECD ticari referans faiz oranına dayalı para birimi-spesifik iskonto oranlarıyla %35’ten daha az hibe unsuru içermesi anlamına gelmektedir.

2. Bu performans kriterinden IMF tarafından sağlanan krediler, Dünya Bankası uyum kredileri ve diğer program tipi dış finansman kredileri, Merkez Bankası’nın uzun vadeli yükümlülükleri ve TL/YTL veya döviz cinsinden hazine bono ve tahvillerinin yerel birincil veya ikincil piyasada, yerleşik olmayanlara satışı hariç tutulmuştur. Ayrıca, alınan borç veya garanti bazında borçlar, eğer bu borçların gelirleri vadenin uzatılması ya da borç stokunun net bugünkü değerinin düşürülmesi suretiyle borç profilini iyileştiren bir borç yönetimi operasyonunun parçası olarak bir başka borcun ödenmesinde kullanılmışsa bu performans kriterinden hariç tutulur. Bu durum, bir borç enstrümanının başka bir enstrümanla takas edilmesini ve gelirleri başka bir borcun itfa edilmesi için kullanılan yeni borçlanmaları kapsayabilir. Performans kriterinden istisna tutulabilmesi için, bu tür borç yönetimi uyarınca erken itfa edilen mevcut borcun vade tarihinin, alınacak yeni borcun sözleşme tarihinden en az bir yıl sonra dolması gerekmektedir.

3. Limit içerisindeki borçlanma, borç sözleşmesi yapıldığı veya garanti sağlandığı zaman ABD Doları için geçerli olan döviz kuru üzerinden değerlendirilecektir.

EK J: PROGRAM DÖVİZ KURLARI

Tablo 1. Program Çapraz Döviz Kurları

	Türk Lirası karşılığı	Yeni Türk Lirası karşılığı	ABD Doları karşılığı
Program Döviz Kurları			
ABD Doları	1,497,696	1.497696	1.0000
Euro	1,845,162	1.845162	1.2320
Japon Yeni	13,469	0.013469	0.0090
İsviçre Frangı	1,186,643	1.186643	0.7936
İngiliz sterlini	2,707,645	2.707645	1.8086

1. Bu tablo önceki eklerde işaret edilen program döviz kurlarını belirtmektedir. Program döviz kurları, 31 Mayıs 2005-31 Mayıs 2008 dönemine ilişkin performans kriterleri/gösterge niteliğindeki alt sınırlar veya üst sınırlara uygulanacaktır. Bu tabloda belirtilmeyen para birimleri, 29 Eylül 2004 tarihi itibarıyla IMF'ye raporlanan temsili döviz kurları üzerinden çevrilecektir.
2. Avro'yu oluşturan para birimleri, Avrupa Birliği resmi dönüşüm kurları üzerinden Avro'ya çevrilecek ve daha sonra ABD Doları'na çevrilecektir.